

Slaggereedschap slijpen

Bijlen en kapmessen kwamen al eens aan bod in deze reeks. Naar verluidt zijn ze erg efficiënt voor het verwerken van dun hout. Maar dan enkel als ze goed scherp zijn!

Een kleine enquête onder 1000 gereedschapsbergingen leerde echter dat het niet altijd goed wil lukken met dat scherp zijn. Hoe ga je het best te werk?

Als je de snede van een stuk gereedschap onder een heel sterk vergrootglas zou bekijken, zie je meteen het verschil tussen scherp en bot. Scherp wil zeggen dat de twee vlakken van de snede elkaar ontmoeten op een heel smalle richel. Dit smalle gedeelte dringt gemakkelijk in het materiaal dat we willen snijden of hakken. Bot is een rekbaar begrip: je hebt bot en heel bot. Maar onder ons vergrootglas zien we een botte snede als de

ROBBIE GORIS, Inverde

afgeronde overgang tussen de twee vlakken. Zo'n ronde snede zal slecht in het materiaal dringen. Dat vinden we niet interessant, want daar worden we te snel mee van.

Een scherpe snede bestaat dus uit twee geslepen vlakken die samenkomen op een zeer smal 'puntje'. De hoek tussen die twee vlakken noemen we de snijhoek en die is bijna altijd een compromis tussen scherpheid en duurzaamheid. De snijhoek van een keukenmes is 10 à 15° wat maakt dat je moeiteloos door je groentjes snijdt. Als je nu met dat keukenmes een boom gaat omhakken, dan zal de snede te zwak blijken voor het hardere hout en heel snel bot worden.

Gereedschap om in hout te hakken, krijgt daarom typisch een bolle snede aangemeten. Dat wil zeggen dat de twee vlakken die de snede vormen lichtjes bol gezet worden. Hierdoor is de snijhoek net achter de snede enkele graden

Figuur 1: Slijpen van een bijl met een vijl.

Figuur 2: Afwetten van een bijl met een wetsteen.

groter dan een halve centimeter achter de snede. Zeker voor een bijl is dat cruciaal, want bij het hakken van hout wordt de snede erg zwaar belast. De bolle snede maakt dat er een goed compromis bereikt wordt tussen het indringen in het hout en het doorsnijden van de vezels. Terwijl de scherpte voldoende lang houdt en het metaal niet zo dun wordt dat het zou doorbuigen.

Zo'n bolle snede kan het best met een platte vijl gemaakt worden. Er is geen risico op verbranden zoals met een sneldraaiende slijpmolen en je hebt heel goed zicht op wat je aan het doen bent. Je klemt de bijl in een bankschroef en je volgt het slijpproces door een beetje tegen het licht langs de snede te kijken. Als je de vijl een vloeiende rondgaande beweging laat maken, heb je meteen je bolle snede.

Na het vijlen zal je snede er onder een vergrootglas nog erg rafelig uitzien. Daarom moet ze nog afgewet worden. Hiervoor bestaan er verschillende soorten wetstenen met uiteenlopende korrelgroottes. Het is best om van grover

Boomzagerij Log-ic

Verzagen van boomstammen tot planken, kepers of balken

Bij u thuis, in het bos of op de werf

Werverbos, 24—2930 Brasschaat
Tel.: 0475 / 703.254 - Fax: 03 / 295.39.52
E-mail: zagerij@log-ic.be
Website: www.log-ic.be

naar fijner te gaan. Je wrijft hierbij de wetsteen net zo lang tegen de snede tot de krassen van de vorige slijpactie verdwenen zijn. Langs de snede zal zich een braam vormen, een flinterdun velletje metaal dat steeds lijkt weg te buigen als je de twee kanten van de snede afwisselend afwet. Als je uiteindelijk met een fijne wetsteen afwerkt, zal de braam geleidelijk loslaten en weet je dat je gereedschap scherp is.

Dit slijpprocedure geldt zowel voor gereedschappen met een bolle, rechte of holle snede. Alle bijlen of rechte kapmessen bijvoorbeeld kan je probleemloos slijpen met een platte vijl en een vlakke wetsteen. Kapmessen met een gekromde (holle) snede zijn veel lastiger te slijpen. Halfronde vijlen zijn nog gemakkelijk te vinden, maar afgeronde slijpstenen zijn enkel in de gespecialiseerde handel te verkrijgen. Gelukkig bestaat hiervoor een noodoplossing: maak een blokje hout met de gewenste vorm en lijm hier een stuk fijn schuurpapier op. Voilà, een wetsteen op maat!